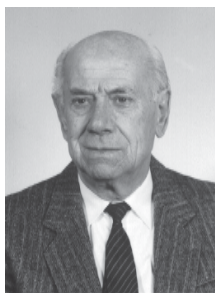

 IN MEMORIAM

Pere Sikavica

**OPROŠTAJNI GOVOR NA
KOMEMORACIJI/SPROVODU
PROF. DR. MIJI NOVAKU U ZAGREBU,
22. TRAVNJA 2002. GODINE**

Završen je jedan sadržajan i bogat život. Zatvorila se jedna knjiga izuzetno bogatog sadržaja. Knjiga puna dobrih i plemenitih djela. Prestalo je kucati jedno veliko srce. Umro je profesor Novak.

Ta tužna vijest, u četvrtak ujutro, poput munje pronijela se aulom, hodnicima i kabinetima Fakulteta, kuće koju je toliko volio, kojoj se uvijek ponovno vraćao. Bio je neraskidivo vezan za Fakultet, pa i onda kada su ga političke okolnosti i funkcije koje je obnašao izvan Fakulteta, privremeno odvojile od Fakulteta.

Umro je ugladni znanstvenik, cijenjen sveučilišni profesor, gospodin i iznad svega veliki čovjek - prof.dr. Mijo Novak. I kao što kaže veliki francuski pisac i političar Andre Malraux: «Kad hrastove obaraju, šume ječe», tako je i smrt profesora Novaka potresla sve one koji su ga poznavali. A njih je veoma mnogo, ne samo u zemlji, već i šire - što svjedoče brojni brzogjavi sućuti profesorovoj obitelji.

Profesor Novak bio je gorostas skromnosti, poštenja i čovječnosti. Bio je izuzetna moralna vertikala, na ponos svima koji su ga poznavali.

Prof. dr. Mijo Novak rodio se 26. srpnja 1922. godine u gradu spomeniku kulture, u gradu Trogiru. Osnovnu školu i nižu gimnaziju završio je u rodnome gradu, a Trgovačku akademiju godine 1940. u Splitu. Iste godine upisuje se na Ekonomsko-komercijalnu visoku školu u Zagrebu, koja poslije prerasta u Ekonomski fakultet. Zbog rata prekida studij, koji nastavlja godine 1946. Diplomirao je godine 1948. Od 1949. do 1951. pohađao je i završio dvogodišnji poslijediplomski studij na Institutu društvenih nauka u Beogradu i stekao zvanje magistra društvenih znanosti. Doktorsku disertaciju pod naslovom «Sredstva i putovi razvoja nerazvi-

---

* B. Novak, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta u Osijeku. Članak primljen u uredništvo: 03. 09. 2001.

jenih zemalja» obranio je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu godine 1958. Od rujna 1959., pa do ožujka godine 1960. boravio je na šestomjesečnoj specijalizaciji na Sveučilištu u Kölnu, kod profesora Ericha Gutenberga, usmjeravajući već tada svoj znanstveni interes na studij rada i organizaciju poduzeća.

Nakon talijanske okupacije Dalmacije godine 1941. ponuđeno mu je da nastavi studij u Italiji, i to u gradu koji sam izabere. Kao pravi domoljub, odbio je ponudu okupacijskih vlasti i aktivno se uključio u ilegalnu grupu koja pruža otpor okupatoru. Bio je uhapšen 10. ožujka 1942. godine i nakon tromjesečnog zatvora u Trogiru i Splitu prebačen je u logor Fabriano u Italiji, gdje ostaje do kapitulacije Italije 9. rujna 1943. godine. Nakon nekoliko neuspjelih pokušaja prebacivanja u zemlju, priključio se talijanskim partizanima u provinciji Ankona, a 30. lipnja 1944. uspio je preći front i preko Rima i Napulja stići u bazu NOV kod Barija. Poslije se prebacuje na Vis. Radi nastavka studija se demobilizira 30. siječnja 1946. godine.

Po završetku studija nekoliko je mjeseci radio u Sekretarijatu za koordinaciju u privredi i u Predsjedništvu NRH, a 1. siječnja 1949. dolazi na Ekonomski fakultet u Zagrebu na mjesto asistenta za predmet «Politička ekonomija».

U međuvremenu, do ponovnog vraćanja na Fakultet godine 1965. obnašao je različite odgovorne dužnosti. Tako je između godina 1956.-1960., bio generalni direktor «Đure Đakovića» iz Slavenskog Broda, na kojoj se funkciji zahvalio zbog odlaska na šestomjesečnu stipendiju na Sveučilište u Kölnu. Inače, kraće je vrijeme bio i glavni direktor «Geoistraživanja» iz Zagreba i tajnik Komore za industriju, građevinarstvo, saobraćaj i pomorstvo SRH. Obnašao je i više značajnih funkcija u republičkim i savezним organima.

Profesor Novak sveučilišnu karijeru započinje kao asistent godine 1950. Već su mu godine 1952. bila povjerena predavanja iz predmeta «Politička ekonomija». Nakon povratka sa specijalizacije u Njemačkoj i zahvaljujući iskustvima koja je stekao kao direktor poduzeća, on svoj znanstveni interes usmjerava na područje organizacije i upravljanja, pa je već godine 1964. bio izabran za izvanrednog profesora, a godine 1970. za redovnog profesora iz predmeta «Organizacija poduzeća».

Znanstvena, nastavna i stručna djelatnost prof.dr. Mije Novaka izuzetno je bogata, posebno u razdoblju od 1965. do odlaska u mirovinu godine 1986., pa i nakon toga.

Zbog bogatog je znanstvenog opusa, prof.dr. Mijo Novak bio prepoznatljiv autor u znanstvenim krugovima, ponajprije, po svojim knjigama, u kojima je među prvima, a na mnogim područjima i prvi u nas, objašnjavao fenomene organizacije i upravljanja. Dugo godina njegov je udžbenik iz «organizacije» bio stožerno djelo iz područja organizacijske teorije u nas. Bio je rodočelnik modernog pristupa organizaciji. Kritičko promišljanje stvarnosti prepoznatljivo je u svim njegovim knjigama, raspravama i člancima. Bio je veoma plodan pisac. Objavio je 17 knjiga, udžbenika i monografija, od kojih 6 samostalno i 11 u koautorstvu sa svojim

najbližim suradnicima, a isto tako i više od 150 znanstvenih i stručnih rasprava, studija, lanaka i prikaza.

Znanstveni doprinos prof. dr. Mije Novaka premašuje razvitak jedne znanstvene discipline i proteže se na jednu cijelu znanstvenu granu, kojoj je on dao izuzetan doprinos. Znanstveni radovi prof.dr. Mije Novaka široko su citirani i opće prihvaćeni od znanstvenika u tome području.

Radnih šezdesetih godina objavio je studiju o teoriji i praksi procjene rada pa ga taj rad stvrstava u pionire kompenzacijskog menadžmenta. Zapažena je i njegova knjiga «Razvojna politika poduzeća» kojom je otvorio put današnjem kolegiju «Strateški menadžment». Fascinira sposobnost prof. dr. Mije Novaka da anticipira vrijeme koje dolazi, pa on gotovo već pred 30 godina u studij ekonomije ugrađuje danas sve relevantne discipline organizacije i managementa, koje se studiraju na bilo kojem poznatom zapadnoeuropskom i sjevernoameričkom sveučilištu.

Cjelokupnim svojim znanstvenim opusom prof.dr. Mijo Novak dao je trajan pečat teoriji organizacije i upravljanja pa ga, s pravom, možem nazvati klasikom orgnaizacijske teorije i teorije menadžmenta na našim prostorima.

Ništa manje od znanstvenog doprinosa nije značajan nastavni rad odnosno pedagoški rad prof.dr. Mije Novaka. Bio je aktivan i kreativni sudionik u izmjenama nastavnih planova i programa na Fakultetu. Na području organizacije i upravljanja bio je inicijator uvođenja novih disciplina, kao što su: Razvojna politika poduzeća, Teorija organizacije, Projektiranje organizacije, Vrednovanje rada i drugih. Predavao je više disciplina na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju.

Osnivač je Katedre za organizaciju i upravljanje, danas Katedre za organizaciju i menadžment. Utemeljitelj je smjera «organizacija i upravljanje» na dodiplomskom studiju i pokretač poslijediplomskog znanstvenog studija «Organizacija i upravljanje», za koji studij i danas postoji najveći interes kod studenata.

Prof.dr. Mijo Novak posebno se isticao u podizanju znanstvenog podmlatka. Bio je izuzetno pristupačan mentor i uvijek spreman pomoći mlađim kolegama. Bila je privilegija imati profesora Novaka za mentora. Odgojio je brojne danas ugledne profesore na ekonomskim fakultetima u Hrvatskoj i u Sloveniji posebno. Njegovi doktorandi bili su nosioci studija poslovne ekonomije na Ekonomsko-poslovnoj fakulteti u Mariboru, gdje su ga izuzetno cijenili i poštovali.

Pedagoški rad profesora Novaka bio je primjer mnogima. Vrata njegova kabineta uvijek su bila otvorena za studente. Bio je protivnik propisivanja određenog vremena za konzultacije, smatrao je da profesori studentima trebaju uvijek biti dostupni. Na najbolji način je anticipirao ono što se danas u teoriji managementa zove «Open door management».

Nijedno područje djelatnosti prof.dr. Mijo Novak nije zapostavljao, pa tako ni stručni rad. Poklanjao mu je izuzetnu pažnju. Vodio je veliki broj stručnih

projekata za gospodarske subjekte. To je bio njegov laboratorij, pogodan za verificiranje teorijskih spoznaja, ali i izvor novih nadahnuća za nastavni i znanstveni rad.

Osim znanstvenoga, nastavnoga i stručnoga rada, prof.dr. Mijo Novak bio je aktivan i u obavljanju brojnih dužnosti. U dva je mandata bio dekan Fakulteta - od 1968. do 1970. i opet od 1978. do 1980. U jednom je mandatu bio prodekan a dva puta pročelnik Odjela za ekonomiku i organizaciju poduzeća. U izdavačkoj kući «Informator» dugo je godina bio urednik biblioteke «ekonomika i organizacija poduzeća», a obnašao je i brojne druge dužnosti izvan Fakulteta.

Profesora Novaka, kao izuzetnog čovjeka, nisu mogle mimoći ni brojne nagrade i priznanja, pa je tako u toku rata dva puta bio odlikovan ordenom za hrabrost i nizom još drugih odlikovanja. Za uspješan znanstveni rad dodijeljena mu je godine 1970. nagrada «Mijo Mirković» koju dodjeljuje Fakultet. Godine 1979. dobio je republičku nagradu «Božidar Adžija» za razvoj znanstvenog područja, a godine 1984. nagradu grada Zagreba za uspješan znanstveni rad.

Prof.dr. Mijo Novak bio je čovjek kojemu se bezrezervno moglo vjerovati. Snaga mu je bila u jednostavnosti, skromnosti i pristupačnosti. Uvijek je bio spreman za razgovor. Argumentima se borio za svoje stavove.

Osoba prof. dr. Mije Novaka bit će po svom znanstvenom doprinosu, pedagoškom radu i plemenitosti, dobroti i zauzetosti za studente, kolege i suradnike, trajno upisana u povjesnicu Fakulteta. Prof. Novak bio je izuzetna osoba, zbog čega je uživao nepodijeljen ugled i poštovanje svih onih s kojima je dolazio u kontakt.

Prof.dr. Mijo Novak bio je neobično skroman, vrijedan i ustrajan u radu. Među kolegama, a posebno među nama mlađima, njegovim suradnicima, bio je uzor kojeg valja slijediti. Kolege, a osobito mlađi, koje je kao dekan znao okupljati, posebno su ga voljeli. Bio im je jednostavan, dostupan i prislan. Nikada nije izgubio osjećaj za čovjeka i pravdu. Nije trpio nepoštenje. Nije volio nerad.

Ekonomski fakultet u Zagrebu, premda prostorno velik, premalen je da bi u njega stalo sve što je profesor Novak značio za Fakultet.

Uvijek je bio na strani slabijih. Poticao ih je i hrabrio. Baš zato bio je velik. Njegovo je čovjekoljublje uključivalo i njegovo domoljublje. Nije smatrao da je to potrebno posebno isticati. Za njega se to podrazumijevalo. To je dokazao cijelim svojim životom.

Profesor Novak bio je izuzetan i kao privatna osoba, kao suprug, otac i djed. Kao prijatelj i kolega. Obožavao je svoju obitelj, svoju Dudu i svoje unuke. Bio je pravi prijatelj svima koji su ga poznavali.

Osobno sam imao sreću i privilegij biti blizak suradnik profesora Novaka. Kao njegov suradnik izuzetno sam ponosan na gotovo više od trideset godina zajedničkoga rada. Hvala Vam, profesore, za sve što ste me naučili.

Neka je vječna hvala i slava profesor dr. Miji Novaku.